

15.9.2020

Datahub käyttöönotto työryhmän kokous 15.9.2020

Aika 15.9.2020 klo 9.00–11.30

Paikka Teams

Läsnä	Minna Arffman Kerttu Korpelainen	Fingrid Datahub Oy (pj.) Fingrid Datahub Oy (siht.)
	Juha Leinonen Riina Heinimäki Kaapo Lindholm Jaakko Koskela-Koivisto Greetta Arha Mari Eskelinen	AFRY Management Consulting Energiateollisuus ry Vantaan Energia Sähköverkot Oy Elenia Oy Leppäkoski Group Oy Helen Oy
Poissa	Teemu Hiekka	Fingrid Datahub Oy

Asialista

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02 ja kävi läpi [edellisen kokouksen pöytäkirjan 19.8.2020](#). Pöytäkirjaan saatiin pari tarkentavaa kommenttia, jotka hyväksyttiin sellaisenaan pöytäkirjaan.

Sertifiointitestauksen tilannekatsauksen yhteyteen toivottiin selvennettävän että testauspalvelulla tarkoitetaan [sertifiointi.datahub.fi](#) -palvelua. Puheenjohtaja kertoi, että asiakailta ollaan myös saatu palautetta datahubiin sähköisiin palveluihin liittyen, että eri palvelut ja niihin kirjautumissivut alkavat mennä sekaisin. Datahub-projekti työstää parhaillaan taulukkoa, johon on avattuna sisältökuvaukset käytössä olevista palveluista, joka toivottavasti auttaa hahmottamaan kokonaisuutta. Ryhmästä nousi toive myös tarkentaa ohjeistuksia, sillä varsinkin datahub-järjestelmän (CMS) testiympäristön käyttäjähallintaohjeistus on ollut hyvin epäselvä.

Salatun sähköpostin käyttöön liittyen kommenttina esiin nousi, että salatun sähköpostin käytöstä lienee erilaisia tulkintoja. Heinimäki kommentoi pöytäkirjakirjauksen yhteyteen huomion, että tietosuojavaluutetun näkemyksen mukaan suojattua sähköpostia tulisi käyttää etenkin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen välittämiseen sähköpostilla. Energiateollisuus ry:n nykyisen ohjeistuksen mukaan GDPR ei edellytä, että henkilötunnus pitäisi lähettää salatulla sähköpostilla. Todettiin, että yhtiöillä voi olla toki omia tiukempia käytäntöjä salatun sähköpostin käyttöön. Käyttöönottosuunnitelmaan on aiemmin linjattu, että henkilötietojen välittämiseen käytettäisiin salattua sähköpostia. Käyttöönottosuunnitelman seuraavan versiopäivityksen yhteydessä tätä linjausta tulee tarkastella uudelleen.

Puheenjohtaja kertoi, että hän on keskustellut asiasta myös Fingridin lakimiehen Antti Kivipuron kanssa. Alustavasti hän on todennut, että henkilötunnus ei tarkoita automaattisesti salatun sähköpostin käyttöä. Asia on kuitenkin vielä selvittelyn alla ja puheenjohtaja aikoi käydä vielä tarkemman keskustelun Kivipuron kanssa.

Heinimäki kertoi, että myös hän odottaa vastaavasti lisätietoa keväällä 2019 tietosuojaselvityksen tehneeltä Dittmar & Indreniukselta.

2 Käyttöönottotyöryhmän ja Runbook –työryhmän yhteistyöpaja

3.9. pidettiin Käyttöönottotyöryhmän ja Runbook-työryhmän yhteistyöpaja, jonka aiheena oli muuttotapahtumien käsittely ydinjäädytysjaksolla ja rollback. Työpajan pohjalta muodostettiin linjauksia, jotka ovat ryhmäläisten kommentoitavana 18.9. saakka. Puheenjohtaja kysyi onko tässä vaiheessa noussut esiin huomioita linjauksiin liittyen? Lindholm kommentoi, että heillä on sisäinen selvitystyö vielä käynnissä, voidaanko ydinjäädytysjakson aikaisia muuttotapahtumia olla kirjaamatta jakeluverkonhaltijan järjestelmään. Ydinjäädytysjakson keston huomioiden tämä olisi pitkä aika olla kirjaamatta ko. tapahtumia järjestelmään. Selvityksessä on noussut esille vaihtoehto, että muuttotapahtumat kirjataan käytönhallintajärjestelmään, muttei asiakastietojärjestelmään. Tällä toimintatavalla verkkonhaltija pystyisi käsittelemään myös puskureista tulevat muuttotapahtumat datahubissa ja toisaalta verkkonhaltijalla olisi myös ydinjäädytysjaksolla ajantasainen tieto käyttöpaikalta.

Leinonen kertoi Runbook-työryhmästä nousseita huomioita. Yhtenä linjauksena yhteistyöpajassa muodostettiin, että *”Rollback saa kestää enintään yhden (1) viikon siitä ajankohdasta, kun rollback -päätös on tehty ja viestitty koko toimialle. Mikäli rollback päätös annetaan alle yhdessä viikossa, sanomaliikenne tulee olla palautettu kaikissa olosuhteissa kuitenkin 25.2.2022 klo 00:00 mennessä”*. Runbook-työryhmässä haluttiin selvittää päivämäärän merkitystä eli 25.2.2022 klo 00:00 on takaraja, mihin mennessä puskuroidut tapahtumat tulee olla purettu Ediel-sanomaliikenteeseen ja että ko. ajankohdasta Ediel-sanomaliikenne tulee olla palautettu normaaliksi ja tiedonvaihdoissa noudatetaan sanomaliikenteen menettelytapaohjeita.. Lisäksi ilmausta ”päätös annetaan alle yhdessä viikossa” on tarve muotoilla yksiselitteisemmäksi. Täsmennetään kirjauksia näiltä osin ennen niiden julkaisua suunnitelmissa.

Kysymyksenä esiin nousi, jos rollback-tilanteeseen päädyttäisiin, milloin toimijoilla olisi valmius vastaanottaa Edifact-sanomia (tarvittanee pari päivää varautumisaikaa)? Käyttöönottotyöryhmästä nousi esiin ehdotus, että lähettäjäpäässä sanomaoperaattori voisi mahdollisesti auttaa estämään sanomien lähetystä. Leinonen kertoi, että asiasta oltiin keskusteltu runbook-työryhmässä ja siellä nähtiin, että koska eri toimijoilla on erilainen valmius käynnistää sanomaliikenne ja koska tästä saattaa aiheutua virhetilanteita, sillä vastaanottaja ei välttämättä pysty vielä vastaanottamaan Ediel-sanomia, rollback-päätöksen jälkeen osapuolilla olisi 2 arkipäivää aikaa Ediel-sanomaliikenteen avaamiselle. Tämän kahden arkipäivän aikana osapuolet eivät saisi vielä lähettää sanomia, vaan ne tulisi pysäyttää joko markkinaosapuolen omissa järjestelmissä tai markkinaosapuolen niin sopeissa sanomaliikenneoperaattorin toimesta.

Ryhmästä nousi huomio koskien valmistella olevaa linjausta ydinjäädysjakson aikaista muutosten kirjaamattomuutta verkonhaltijoiden järjestelmään. Tämä toimintatapa aiheuttaisi tasevirheiden syntymistä. Ehdotettiin toimintatapaa, jossa verkonhaltija kirjaisi muutosten mittautiedonhallintajärjestelmään tasevirheiden välttämiseksi. Muuttoa ei kirjattaisi asiakastietojärjestelmään, jolloin verkonhaltija pystyy kuitenkin käsittelemään puskureiden purun kautta tulevat muuttotapahtumat. Sovittiin, että asia viedään eteenpäin Runbook-työryhmään keskusteltavaksi.

3 Kysymykset käyttöönotto-työryhmälle "Miten ydinjäädysjakson aikana myyjät saavat sekä GSRN että kansalliset tunnuksot uusille luoduille käyttöpaikoille?" ja "Sanomaliikenteen alasajotaulukko /Z03[14] lähetys"

Runbook-työryhmältä saatiin käyttöönotto-ryhmälle käsiteltäväksi kysymys: Miten ydinjäädysjakson aikana myyjät saavat sekä GSRN että kansalliset tunnuksot uusille luoduille käyttöpaikoille?

Käyttöönotto-työryhmän näkemyksenä oli, että toimialalle tehtäviin mallisähköposteihin tulee selkeästi ohjeistaa, että sähköpostiin tulee kirjata käyttöpaikan kansallinen sekä GSRN-tunnus, jotta myyjä saa tiedoksi molemmat tunnuksot ja voi kirjata ne järjestelmäänsä.

Runbook-työryhmältä saatiin myös käyttöönotto-ryhmälle käsiteltäväksi kysymys: Muuttoilmoituksista on kirjattu alasajotaulukkoon viimeiselle Z03[14]-päivälle: *"Edellyttää, että muutto ilmoitetaan ydinjäädysjaksoa edeltävälle päivälle tai ydinjäädysjaksolle. Ydinjäädysjaksolla tapahtuva muutto ilmoitetaan sähköpostilla sekä tallennetaan puskuriin ja sen jälkeen tapahtuva vasta datahubiin."*

Tarkoittaako siis sitä, että muutoshetken jälkeen tapahtuvaa sisäänmuuttoa ei saa milloinkaan ilmoittaa Z03[14]-sanomalla? Esim. jos olisi jo tiedossa kuukauden ennen muutoshetkeä eli ennen alasajon aloittamista?

Käyttöönotto-työryhmä tunnisti, että eri vaihtoehdot tulee avata seuraavaan käyttöönotto-suunnitelman versioon selkeämmin:

Ennen ydinjäädysjaksoa ilmoitettu sisäänmuutto, jonka ajankohta voi olla ennen ydinjäädysjaksoa, ydinjäädysjaksolla tai käyttöönoton jälkeen

- Muutto tapahtuu ydinjäädysjaksoa edeltävänä päivänä, ydinjäädysjaksolla tai datahubin käyttöönoton jälkeisellä ajalla. Muuton saa ilmoittaa PRODAT Z03[14] sanomalla sanomaliikenteen alasajotaulukon mukaisesti. Lähettäjän tulee varmistaa, että sanomaketju ehtii päätökseensä.

Ydinjäädysjaksolla ilmoitettu sisäänmuutto, joka myös tapahtuu ydinjäädysjaksolla

- Ydinjäädysjaksolla tapahtuva muutto ilmoitetaan sähköpostitse ja tallennetaan puskuriin sen mukaan, mitä muuttotapahtumien käsittelystä on linjattu.

Ydinjäädysjaksolla ilmoitettu muuttotapahtuma, joka tapahtuu vasta käyttöönoton jälkeen

- Kun asiakas ilmoittaa ydinjäädysjakson aikana käyttöönoton jälkeen tapahtuvasta muutosta ilmoitetaan tämä vasta datahubiin. Eli tapahtumasta ei ilmoiteta

sähköpostitse ja näin vältetään ylimääräistä manuaalilyötä.

Sovittiin että päivitetään sanomaliikenteen alasajotaulukkoa ja päivitetään eri skenarioista tarkemman tason kuvaus seuraavaan Käyttöönottosuunnitelman versioon.

4 Käyttöönottoon liittyvät poikkeamatilanteet ja niiden hallinta / Sanomapus- kureiden purkaminen

Puheenjohtaja kertoi, että datahub-projektissa on tunnistettu joitakin puskkureiden purkuun liittyviä poikkeamatilanteita. Käytiin puheenjohtajan johdolla läpi Excel-tilukko, johon oli listattu kuusi tunnistettua poikkeamatilannetta ja johon käyttöönottotyöryhmä antoi oman näkemyksensä.

Keskustelun yhteydessä Arha painotti, että järjestelmäkehityksessä on kovet paineet toimijoiden päässä ja puskkurien toiminnallisuuksien osalta tehtävissä linjauksissa lähtökoh-
tana tulisi olla, että niistä ei aiheutuisi ylimääräistä lisätyötä järjestelmätoimittajille.

Kysymykseen, tulisiko myyjän poistaa puskkurista "turha" sanomapari poikkeamatilan-
teessa, jossa uusi sopimus sekä uuden sopimuksen peruutus ovat molemmat myyjän sa-
nomapuskkurissa, käyttöönottotyöryhmä totesi, että runbook-työryhmä voisi esittää arvion,
kumpi on kokonaisuuden kannalta (investoinnit + manuaalilyö) järkevämpi ratkaisu, 1)
poistaa sanomapari vai 2) oletettaa, että kun tapahtumat puretaan aikajärjestyksessä,
mahdolliset poikkeamatilanteet ovat marginaalisia ja jäävät virheeseen.

Puskkurien purun periaatteeseen "Tapahtumat puretaan aikajärjestyksessä, vanhimmat
ensin" osalta esiin nousi kysymys tarkoittaako tämä sitä, että purku tapahtuu aikajärjes-
tyksessä markkinaosapuolikohtaisesti? Puheenjohtaja vastasi, että näin on, eli puskkurit
puretaan aikajärjestyksessä osapuolikohtaisesti.

Samassa yhteydessä keskusteltiin myös "aikaleiman" tarkkuudesta puskkureista puretta-
essa, mihin toivottiin vastausta runbook-työryhmältä.

5 Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.20.

Seuraava käyttöönottotyöryhmän Teams- kokous on 15.10.2020 klo 12.00–15.00. Sovit-
tiin, että vielä toiseksi jatketaan etäkokouskäytäntöä.

Jakelu Käyttöönottotyöryhmä